

COGIS-NL

Universiteit Utrecht

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM Radboud Universiteit

COGIS-NL COVID Gender (In)equality Survey Netherlands

Derde *policy brief*
update over de periode november 2020

Overzicht

Sinds april 2020 bestuderen we de impact van de coronacrisis op de verschillen in werk, zorg en welzijn tussen moeders en vaders. Eerdere rapporten verschenen over de situatie tijdens de [eerste lockdown](#) en de situatie in [juni](#). Hier presenteren we een update van de situatie in november. Deze studie, de zogeheten *COVID Gender (In)equality Survey Netherlands* (COGIS-NL), biedt inzichten in hoe het met ouders ging in november 2020 vergeleken met de situatie vóór de coronacrisis. Waar mogelijk kijken we ook naar verschillen tussen november 2020 en de resultaten van onze eerdere metingen in dat kalenderjaar, in april, juni, en september. Om een totaalbeeld te krijgen, vergelijken we de ervaringen van ouders met kinderen onder de 18 jaar thuis met de ervaringen van mensen zonder kinderen onder de 18 jaar thuis. Wanneer hierna wordt gesproken over 'ouders' (en 'moeders' en 'vaders') doelen we daarbij op mensen met thuiswonende kinderen onder de 18 jaar. Naar de andere categorie wordt verwezen als mensen géén thuiswonende kinderen onder de 18 jaar hebben.

Opvallende bevindingen november 2020:

- Thuiswerken onder ouders blijft schommelen: van 44% in juni, naar 35% in september, naar 40% in november.
- De werkuren van ouders keerde terug naar het pre-corona niveau, maar ouders in cruciale beroepen bleven meer uren werken dan voor de coronacrisis.
- Ervaren werkdruk van veel ouders blijft hoger dan voor de coronacrisis, vooral onder moeders (42%) en ouders in cruciale beroepen (47%). Bijna een op de drie vaders (31%) en ouders in niet-cruciale beroepen (28%) ervoer meer werkdruk dan voor de coronacrisis.
- Het aandeel vaders dat meer is gaan doen in de zorg voor kinderen dan voor de coronacrisis neemt af: van 31% in juni naar 23% in september en 18% in november.
- Ouders blijven tevreden met de verdeling van zorgtaken en gaven gemiddeld een cijfer van 7,4 op een schaal van 1 (laag) tot 10 (hoog). Vaders en moeders verschilden daarbij niet. Vaders waren wel meer tevreden (7,5) dan moeders (6,9) met de verdeling van huishoudelijke taken.
- Aan de vooravond van de tweede lockdown waren ouders even positief over het combineren van werk en zorg als voor de coronacrisis. 58% ervoer de combinatie als makkelijk.
- Voor werknemers zonder kinderen onder de 18 thuis is de situatie licht verbeterd. In juni zei 20% moeite te hebben met het combineren van werk met zorg en ondersteuning voor mensen om zich heen. In november was dit 15% (tegenover 10% voor de coronacrisis).

De impact van de coronacrisis op waar we werken

Het percentage ouders dat thuiswerkt tijdens de coronacrisis wisselt. Aan het begin van de coronacrisis steeg het deel ouders dat thuiswerkte sterk, van 5% voor de coronacrisis naar 54% in april. Na de eerste lockdown daalde het thuiswerken, ook onder ouders. In juni werkte 44% van de ouders (deels) thuis en in september 35%. In november steeg het percentage ouders dat thuiswerkte weer licht: 40% van de ouders zei een of meerdere dagen per week thuis te werken. Bijna een kwart (22%) werkte volledig vanuit huis. Dit was een groot verschil met september toen 15% van de ouders volledig thuis werkte. Na een flinke daling in thuiswerken onder ouders tussen en april en september zien we dus dat in november meer ouders gehoor gaven aan de oproep om zoveel mogelijk thuis te werken.

Wie bepaalt waar gewerkt wordt?

Het percentage ouders dat zei dat zij niet zelf mochten bepalen waar zij werkten nam iets toe van 61% in juni naar 64% in november. Ouders en mensen zonder kinderen thuis verschilden niet in hun werklocatie. Wel gaven mensen zonder kinderen vaker aan dat zij mochten kiezen waar ze werkten. Vooral ouders in een cruciaal beroep zeiden dat ze geen keus hadden in waar ze werken (72%). Vaders zeiden vaker dan moeders dat ze konden kiezen waar ze werkten (37% tegenover 27%).

Ouders in cruciale beroepen minder vaak thuis

Ouders met kinderen in de basisschool leeftijd (in vergelijking met ouders met oudere of jongere kinderen) werkten vaker volledig thuis dan op werkplekken buiten de deur. Hoe meer kinderen in een gezin, hoe vaker de ouders op werkplekken buiten de deur werkten in november. Moeders gaven in november vaker aan dan vaders dat ze op werkplekken buiten de deur werkten omdat hun werk thuis niet gedaan kon worden (52% tegenover 39%). Vaders werkten vaker dan moeders volledig thuis (26% tegenover 18%) en deels thuis (14% tegenover 10% van de moeders). Vaders werkten wel vaker op locatie terwijl ze wel thuis konden werken (14% tegenover 10% van de moeders). Dat vaders meer thuiswerkten dan moeders kan deels verklaard worden doordat moeders vaker in cruciale beroepen werkten. Vooral ouders in niet-cruciale beroepen bleven thuis. 52% van de ouders in niet-cruciale beroepen werkte helemaal of deels thuis tegenover 27% van de ouders in cruciale beroepen. Werkten vaders in een cruciaal beroep? Dan werkten ze even vaak op werkplekken buiten de deur als moeders in een cruciaal beroep.

Grote opleidingsverschillen in thuiswerken

Al vanaf april werken hoogopgeleide ouders veel vaker thuis dan ouders met een opleiding op mbo-niveau of lager. Meer dan de helft van de ouders met hbo of universitaire diploma's werkten in november thuis (55%). Twee op de drie ouders met een diploma op mbo-niveau of lager werkte juist op werkplekken buiten de deur. Ze zeiden buiten de deur te werken omdat hun werk niet thuis gedaan kon worden. Dit gold voor maar 30% van de ouders met een hbo of universitair diploma. Hoogopgeleide ouders gingen wel vaker naar hun normale werkplek als ze hun werk ook thuis konden doen (14% tegenover 8% van de ouders met een mbo-diploma en 9% van de ouders met een middelbareschooldiploma of lager).

Werkuren keren terug naar oude niveau

In de eerste maanden van de coronacrisis werkten veel ouders in niet-cruciale beroepen minder uren. Sindsdien zien we een terugkeer naar de normale hoeveelheid uren of juist meer uren. In november werkte 64% van de ouders evenveel uren als voor de coronacrisis. Acht procent van de ouders werkte minder uren dan voor de coronacrisis; 28% werkte meer. In vergelijking met de periode voor de coronacrisis, werkten in november ook meer mensen 40 uur of meer per week.

Ouders in cruciale beroepen werken meer

Voor ouders in cruciale beroepen bleef er echter een verschil. De kans dat ouders in cruciale beroepen in november meer werkten dan voor de coronacrisis was ruim twee keer zo groot als die van ouders in niet-cruciale beroepen. Hadden mensen geen kinderen onder de 18 jaar thuis? Dan werkten ze vaker meer uren dan ouders. Maar de kans dat mensen in november *minder* uren werkten dan voor de coronacrisis, verschilde niet tussen ouders en mensen zonder kinderen thuis.

Geen verschillen moeders en vaders in extra werkprestaties tijdens corona

Is de coronacrisis van invloed op de werkprestaties die we leveren? Dat kunnen we met onze studie helaas niet bepalen. Wel kunnen we kijken naar de prestaties die we in november leverden. Denk hierbij aan het oppakken van nieuwe, extra, of uitdagende taken, het bijhouden van vakkennis of beroepsvaardigheden, het opzoeken van creatieve oplossingen in het werk, en of mensen actief meedoen in bijeenkomsten. [Samen geven deze activiteiten](#) een beeld van de mogelijke extra werkprestaties die we leverden in juni. Wat blijkt? We vinden geen verschillen tussen vaders en moeders in de extra werkprestaties die ze leverden afgelopen november. We vonden wel verschillen tussen mensen met en zonder kinderen onder de 18 jaar thuis. Ouders zeiden meer extra werkprestaties te leveren dan mensen zonder kinderen onder de 18 thuis. Ook zagen we dat mensen die meer thuiswerkten door corona vaker extra werkprestaties deden, dan de mensen die op hun reguliere werkplek waren.

Wie bepaalt wanneer ouders werken?

In november zei 39% van de ouders dat hun werktijden volledig door hun werkgever werden bepaald. Bijna één op de tien ouders (9%) zei dat ze uit verschillende roosters konden kiezen. Daarentegen kon 35% van de ouders hun uren binnen bepaalde grenzen zelf bepalen. Voor 17% van de ouders gold dat ze hun uren helemaal zelf konden bepalen.

Hoger opgeleiden hebben meer vrijheid in het bepalen van werktijden

Vaders en moeder verschilden weinig in de vrijheid die ze ervoeren om hun werktijden te bepalen. Wel verschilden hoog- en laagopgeleide ouders sterk van elkaar. 63% van de ouders met een middelbareschooldiploma of lager zei dat hun werkgever hun werkschema volledig bepaalde. Twee op de drie ouders met een hbo of universitair diploma zeiden juist dat zij hun werktijden veelal (45%) of helemaal (20%) zelf konden bepalen. Mensen in cruciale beroepen konden hun werktijden minder vaak zelf bepalen (42%) dan mensen in niet-cruciale beroepen (63%). Ook hadden mensen die thuis werkten veel meer vrijheid om hun uren óf binnen bepaalde grenzen óf helemaal zelf te bepalen ten opzichte van mensen die op locatie werkten.

Meer of minder vrijheid om werktijden te bepalen sinds corona?

De vrijheid die ouders hadden om zelf hun werktijden te bepalen nam door corona voor sommige ouders toe en voor anderen af, zoals in de tabel te zien is. De groene cijfers laten een verruiming van de vrijheid zien, de rode een inperking van de vrijheid in het bepalen van werktijden vergeleken met voor de coronacrisis. De cijfers zijn zwart waar niks is veranderd. Bijvoorbeeld, van de ouders bij wie de werkgever in november de werktijden volledig bepaalde, zei 84% van deze ouders dat dit voor de coronacrisis ook al zo was. De rest van de ouders had in november minder vrijheid in het bepalen van hun werktijden vergeleken met voor de coronacrisis.

november					
		Werkgever bepaalt (39%)	Kan kiezen tussen roosters (35%)	Kan binnen grenzen zelf bepalen (9%)	Bepaalt helemaal zelf (17%)
voor de coronacrisis	Werkgever bepaalde	84%	26%	12%	7%
	Kon kiezen tussen roosters	5%	36%	4%	1%
	Kon binnen grenzen zelf bepalen	10%	33%	74%	35%
	Bepaalde helemaal zelf	2%	5%	10%	57%
	Totaal	100% ^a	100%	100%	100%

^a Door afronding telt het niet op tot 100%.

Van de ouders die in november alleen tussen roosters konden kiezen, was dit voor 36% dezelfde situatie als voor de coronacrisis. Voor een kwart (26%) uit deze groep betekende het kiezen tussen roosters een verruiming van de vrijheid. Terwijl het voor 38% een inperking van de vrijheid betekende in vergelijking met de situatie voor de coronacrisis. Van de ouders die in november binnen grenzen hun werktijden konden bepalen, is dit voor de ruime meerderheid (74%) onveranderd ten opzichte van de situatie voor de coronacrisis. 16% uit deze groep ervoer meer vrijheid in het bepalen van werktijden en 1 op de 10 ervoer minder vrijheid in vergelijking met de situatie voor de coronacrisis. Van de ouders die in november hun werktijden volledig zelf konden bepalen, was dit voor 57% voor de corona ook al het geval. 43% van de ouders uit deze groep is er qua vrijheid in werktijden op vooruit gegaan in vergelijking met de situatie voor corona.

Ouders blijven werkdruk ervaren

Hoewel op 14 oktober een semi-lockdown werd ingesteld, bleven de basisscholen en kinderdagverblijven in november open. Wat betekende dit voor de ervaren werkdruk? In november ervoer 37% van de ouders nog steeds een hogere werkdruk dan voor de coronacrisis. Dit percentage is redelijk stabiel sinds onze eerste meting tijdens de eerste lockdown in april. Toen ervoer 35% van de ouders meer werkdruk dan voor de coronacrisis.

Moeders blijven vaker werkdruk ervaren dan vaders

De ervaren werkdruk van moeders blijft hoger dan voor vaders, een beeld dat stabiel is gedurende de coronacrisis. Van de moeders voelde 42% een hogere werkdruk in november vergeleken met voor de coronacrisis. In april en juni lag dit rond de 40%. De werkdruk onder vaders is minder stabiel. Tijdens de eerste lockdown in april zei 31% van de vaders meer werkdruk te voelen dan voor de coronacrisis. Dit percentage nam af in juni (26%) en september (27%), maar steeg in november weer naar 31%.

Verschillen in de ervaren werkdruk

Niet alle ouders ervoeren werkdruk: 15% van de ouders ervoer voor de crisis geen werkdruk en in november ook niet, dit was rond de 18% in april, juni en september. Daarnaast zijn er duidelijke verschillen in de ervaren werkdruk tussen ouders met en zonder cruciaal beroep. Van de ouders met een cruciaal beroep, ervoer 47% meer werkdruk in november dan voor de coronacrisis. Bij ouders zonder cruciaal beroep was dit 28%. Deze verschillen in ervaren werkdruk tussen mannen en vrouwen en tussen diegenen met en zonder cruciaal beroep vonden we niet voor mensen zonder kinderen onder de 18 jaar thuis.

Steun van leidinggevenden en collega's

In november zei 69% van de ouders zich gesteund te voelen door hun leidinggevende. Daarnaast voelde 79% zich gesteund door hun collega's. Hiermee zeiden ouders zich iets meer gesteund te voelen dan in juni. Deze steun zorgde er echter niet voor dat er minder werkdruk werd ervaren in november. Dat was in juni ook niet het geval.

Grotere rol voor vaders in de zorg neemt af

De zorg voor kinderen blijft ongelijk verdeeld: moeders doen nog altijd meer dan vaders. Toch leek een groeiend aandeel vaders meer te zijn gaan zorgen tijdens de coronacrisis. Tijdens de lockdown in april zei 22% van de vaders meer te zijn gaan doen in de zorg voor hun kinderen vergeleken met de situatie voor corona. In juni was dit percentage gestegen naar 31%. Zette deze stijging door? Nee. Sindsdien is het aandeel vaders dat zei meer te zijn gaan zorgen dan voor de coronacrisis, afgenomen. In september daalde het aandeel naar het niveau van april (23%). In november is het percentage verder gedaald naar 18%. Ook een deel van de moeders is meer gaan zorgen dan voor de coronacrisis. Het aandeel nam toe van 12% in april en is sinds juni stabiel, rond de 20%. Aanvankelijk was het aandeel vaders dat meer is gaan doen groter dan het aandeel moeders. Maar in november zien we dat verschil niet meer.

Verdeling zorgtaken terug naar pre-corona beeld

De verdeling van zorg voor kinderen werd in de loop van de coronacrisis iets minder ongelijk tussen moeders en vaders. Voor en tijdens de eerste lockdown in april zei ongeveer een derde van de ouders dat de verdeling (bijna) gelijk was. In juni en september was deze groep iets groter (rond de 40%). In november daalde het percentage ouders dat zei de zorg gelijk te verdelen naar 33%. In gezinnen waarin de zorg niet gelijk verdeeld is (67%), zijn het nog steeds vooral moeders die meer zorgen dan vaders.

Moeders meer tijd kwijt aan extra zorg dan vaders

Los van de verdeling van de zorgtaken, zorgde ongeveer een derde (32%) van de ouders in november meer uren per week voor de kinderen dan voor de coronacrisis. Dat is een duidelijk kleinere groep dan in juni (53%). Vaders en moeders verschilden daarbij niet. Zorgden ouders meer uren voor de kinderen? Dan deden ze dat gemiddeld 9,1 uur per week. Slechts een kleine groep ouders was minder tijd kwijt aan de zorg voor kinderen dan voor de coronacrisis (4%), gemiddeld 7,6 uur per week, waarbij vaders en moeders niet verschilden.

Wat vinden ouders van de verdeling?

Ouders waren in november - net zoals in juni - redelijk tevreden over de verdeling van zorgtaken. Op een schaal van 1 (het laagst) tot 10 (het hoogst) gaven ouders de huidige verdeling van zorgtaken een gemiddeld rapportcijfer van 7,4. Dat is hoger dan in juni, toen het rapportcijfer (7,2) even hoog was als voor de coronacrisis. Waren vaders in juni nog iets meer tevreden dan moeders (7,4 tegenover 7,1), in november was er geen verschil meer.

Andere verzorgers

In veel gezinnen worden kinderen een deel van de tijd verzorgd door anderen, vooral opa's en/of oma's. Voor de coronacrisis was dat in een kwart (25%) van de huishoudens het geval. In de eerste lockdown en daarna konden anderen vaak niet voor kinderen zorgen (bijvoorbeeld vanwege de zorg voor besmetting met het virus). In november zagen we dat het deel van de ouders dat gebruik maakte van zorg door opa's en/of oma's nog steeds lager was dan voor corona, namelijk 20%. Maakten huishoudens gebruik van formele kinderopvang (iets meer dan 12%) en/of buitenschoolse opvang (ongeveer 16%)? Dan zagen we geen verschil in het gebruik tussen november en de periode voor de coronacrisis.

Verdeling huishoudelijke taken redelijk stabiel en ongelijk

Net als de zorg voor kinderen, is huishoudelijk werk niet gelijk verdeeld tussen ouders. Bijna twee op de drie ouders (66%) zei in november dat het huishoudelijk werk ongelijk verdeeld was. In deze gezinnen gaven moeders veel vaker aan meer te doen dan vaders. Daarmee blijft het deel van de gezinnen waarin het huishouden gelijk verdeeld is redelijk stabiel gedurende de coronacrisis. In april was er net iets vaker sprake van een gelijke verdeling van huishoudelijk taken dan voor de coronacrisis (36% tegenover 32%). In juni daalde het percentage weer naar 31%. In september en november was het percentage gezinnen met een gelijke verdeling in het huishouden iets gestegen naar 34%.

Schommelingen in wie meer doet

We zien een schommeling in het percentage ouders dat meer is gaan doen in het huishouden dan voor de coronacrisis. In november zei 13% van de ouders meer te doen in het huishouden dan voor de coronacrisis vergeleken met 17% in april. De tijdelijke stijging van het percentage ouders dat in juni zei meer te zijn gaan doen (22%) is dus weer afgenomen. Waren het vooral vaders die meer waren gaan doen in het huishouden? In april wel. Toen zagen we dat vaders vaker dan moeders zeiden meer te zijn gaan doen in het huishouden dan voor de coronacrisis (17% van de vaders tegenover 7% van de moeders). Sindsdien zien we dit verschil niet meer. Ouders met meer kinderen zeiden in november (net zoals in juni) vaker meer in het huishouden te doen dan voor de coronacrisis. Ouders met kinderen op school gaven juist minder vaak aan dat ze meer zijn gaan doen.

pxhere.com

Hoe tevreden zijn we met deze verdeling?

Ondanks de ongelijke verdeling tussen vaders en moeders blijven ouders redelijk tevreden met de verdeling van huishoudelijk werk. Op een schaal van 1 (het laagst) tot 10 (het hoogst) gaven vaders de verdeling een gemiddeld rapportcijfer van 7,5. Ze scoorden daarmee duidelijk hoger dan moeders, die de verdeling een 6,9 gaven. Ouders zijn in november iets positiever dan in juni (vaders 7,3, moeder 6,8). Deze mate van tevredenheid was vergelijkbaar met die van voor de coronacrisis.

Moeders meer tijd kwijt aan extra huishoudelijk werk dan vaders

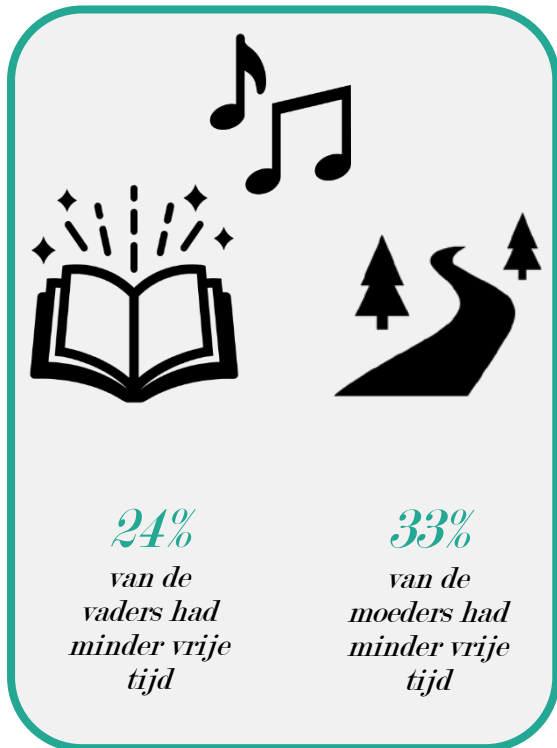
Net zoals in juni zien we nog steeds dat, los van de taakverdeling, ongeveer een derde (34%) van de ouders meer uren aan het huishouden besteedde dan voor de coronacrisis. Dat deel verschilde niet tussen vaders en moeders. Vaders en moeders verschilden in november ook niet in het aantal uren dat ze meer aan het huishouden zijn gaan doen (6,2). Dat is anders dan in juni, toen het aantal uren dat moeders meer zijn gaan doen duidelijk hoger was dan vaders (11,3 versus 7,5 uur). Er is ook een kleine groep ouders (6,5%) die juist minder uren per week aan het huishouden besteden ten opzichte van de uren voor de coronacrisis (in juni ging het om 11%). Ook hier verschilde dat deel niet tussen vaders en moeders. Ze verschilden ook niet in het aantal uren dat ze in dat geval minder deden (ongeveer 7 uur minder per week; in juni was dat bijna 8 uur).

Vaker gelijkheid zonder kinderen thuis

Bij mensen zonder kinderen onder de 18 thuis was de verdeling van huishoudelijke taken tussen mannen en vrouwen in november iets vaker gelijk dan bij ouders met kinderen jonger dan 18 thuis (38% tegenover 32%). Dit aandeel is in de coronacrisis nauwelijks veranderd.

Moeders hebben minder vrije tijd door de coronacrisis

Uit onze eerdere metingen in april en juni bleek dat de vrije tijd van ouders afnam tijdens de coronacrisis, vooral onder moeders. In november leek er sprake te zijn van een lichte verbetering. Meldde 50% van de moeders in juni dat zij minder vrije tijd hadden vergeleken met voor corona, in november daalde dit naar 33%. De situatie verbeterde ook voor vaders: in juni zei 31% minder vrije tijd te hebben en in november werd dat 24%. Voor zowel moeders als vaders is er dus sprake van een verbetering in de hoeveelheid vrije tijd tussen april en november. Maar de afname in vrije tijd vergeleken met de periode voor de coronacrisis blijft groot.

Minder vrije tijd voor mensen in cruciale beroepen

Ouders met een cruciaal beroep zeiden veel vaker (36%) dat zij in november minder vrije tijd hadden dan voor de coronacrisis in vergelijking met ouders zonder cruciaal beroep (26%). Voor mensen zonder kinderen onder de 18 jaar thuis was dit verschil kleiner: 16% van deze groep zonder cruciaal beroep zei minder vrije tijd te hebben, versus 19% van deze groep met een cruciaal beroep. Dat mensen in een cruciaal beroep zonder kinderen minder vrije tijd hadden, wordt verklaard doordat zij vaker buitenshuis werkten.

Voor ouders ligt dat anders. Het verschil tussen ouders met en zonder cruciaal beroep wordt slechts deels verklaard doordat zij vaker buitenshuis werken. Veel belangrijker voor de afname in vrije tijd onder ouders met een cruciaal beroep is het aantal kinderen dat thuis woont.

De relatie met onze partner

De coronacrisis is ook van invloed op de relatie met onze partner. Voor de coronacrisis zei 20% van de ouders weleens ruzie te hebben over de eigen werkuren, 15% over de werkuren van de partner en 30% over de zorg voor de kinderen. In november zei 19% van de ouders meer ruzie te hebben over de zorg voor de kinderen dan voor de coronacrisis (in vergelijking met 21% april en 24% in juni).

Ruzies over werkuren

Waar werd verder ruzie over gemaakt? 17% van de ouders zei dat ze in november vaker ruzie hadden over hun eigen werkuren dan voor de coronacrisis, dit is gelijk aan het percentage in juni. 11% zei dat ze in november minder vaak ruzie hadden over de eigen werkuren dan voor corona. Dit is een flinke daling ten opzichte van juni toen 22% van de ouders zei minder ruzie over de eigen werkuren te hebben. Een gelijk beeld zien we bij ruzies over de werkuren van de partner. 13% van de ouders zei in juni en november vaker ruzie te hebben over de werkuren van de partner dan voor de coronacrisis. Nog maar 9% van de ouders zei minder ruzie hierover te hebben, terwijl dit in juni nog 22% was. Voor een groter deel van de ouders (72%) was de mate van ruzie gelijk aan voor de coronacrisis.

Verschillen tussen vaders en moeders?

Vaders en moeders zeiden even vaak ruzie te hebben met hun partners op alle terreinen. Ook zeiden ouders niet vaker dan mensen zonder kinderen onder de 18 jaar thuis dat ze ruzie hadden. Met andere woorden, de coronacrisis is enigszins van invloed op de relatie met onze partner, of er nou kinderen thuis wonen of niet. Wat van grotere invloed was, was de levensfase van de kinderen. Met kinderen op de middelbare school was er minder toename in ruzie dan met kinderen op de basisschool.

Meer ruzie zonder kinderen en cruciaal beroep?

Waren er geen kinderen onder de 18 jaar thuis? Dan zagen we een duidelijk verschil in de mate van ruzie tussen mensen die wel en niet in cruciale beroepen werkten. Mensen uit deze groep met een cruciaal beroep zeiden veel minder vaak (8%) dat ze meer ruzie hadden over hun eigen werkuren dan mensen uit deze groep zonder cruciaal beroep (19%). Had de partner een cruciaal beroep? Dan was er juist meer ruzie over de eigen werkuren (22%) voor mensen uit deze groep dan als de partner geen cruciaal beroep had (9%).

Hoe tevreden zijn we met onze relatie tijdens de coronacrisis?

Zowel voor de coronacrisis als in november gaven ouders de relatie met hun partner een ruime 7,5 (op een schaal van 1 (laag) tot 10 (hoog)).

Hadden ouders in november vaker ruzie dan voor de corona-crisis?

minder vaak ruzie: vaker ruzie:

11% van de ouders had in november minder vaak ruzie over de eigen werkuren

17% van de ouders had in november vaker ruzie over de eigen werkuren

9% had in november minder vaak ruzie over de werkuren van hun partner

13% had in november vaker ruzie over de werkuren van hun partner

6% had in november minder vaak ruzie over de zorg voor de kinderen

19% had in november vaker ruzie over de zorg voor de kinderen

Werken en zorgen tijdens corona: makkelijk of moeilijk?

Aan de vooravond van de strenge lockdown in december waren ouders even positief over het combineren van werk en zorg als voor de coronacrisis. In november zei meer dan de helft (58%) van de ouders dat het combineren van werk en zorg makkelijk was, tegenover 54% voor de coronacrisis. In juni vond 19% van de ouders het moeilijk om werk en zorg te combineren, dit was in november gedaald naar 10%. Voor de coronacrisis was dit 11%. Een goede combinatie van werk en zorg lijkt daardoor in november vaker voor te komen dan voor de coronacrisis.

Hadden vaders of moeders het moeilijker?

Ja, moeders zeiden dat ze het moeilijker hadden. Vergeleken met ouders die het niet moeilijk en ook niet makkelijk vonden om werk en zorg te combineren, vonden meer moeders (10%) dan vaders (4%) het (zeer) moeilijk om werk en zorg te combineren in november.

Moeilijk met jonge kinderen?

In tegenstelling tot onze eerdere bevindingen van april en juni, vonden ouders met jonge kinderen het niet moeilijker dan ouders met oudere kinderen om werk en zorg te combineren. Ook maakte het niet uit of de kinderen op de basis- of middelbare school zaten.

Gebruik van diensten

Om een deel van het (huishoudelijk) werk makkelijker te maken, kunnen ouders gebruik maken van huishoudelijke diensten. Hieronder vallen zaken zoals huishoudelijke hulp of bezorgdiensten voor boodschappen. We zagen dat het deel huishoudens dat een huishoudelijke hulp had in november iets lager was dan voor de coronacrisis (20% versus 16%). We zagen een kleine toename in het gebruik van diensten die de boodschappen thuisbezorgden (23% in november, 19% voor de coronacrisis) en een dienst waarbij een complete maaltijd thuisbezorgd werd (28% in november, 24% voor de coronacrisis).

Geen kinderen thuis?

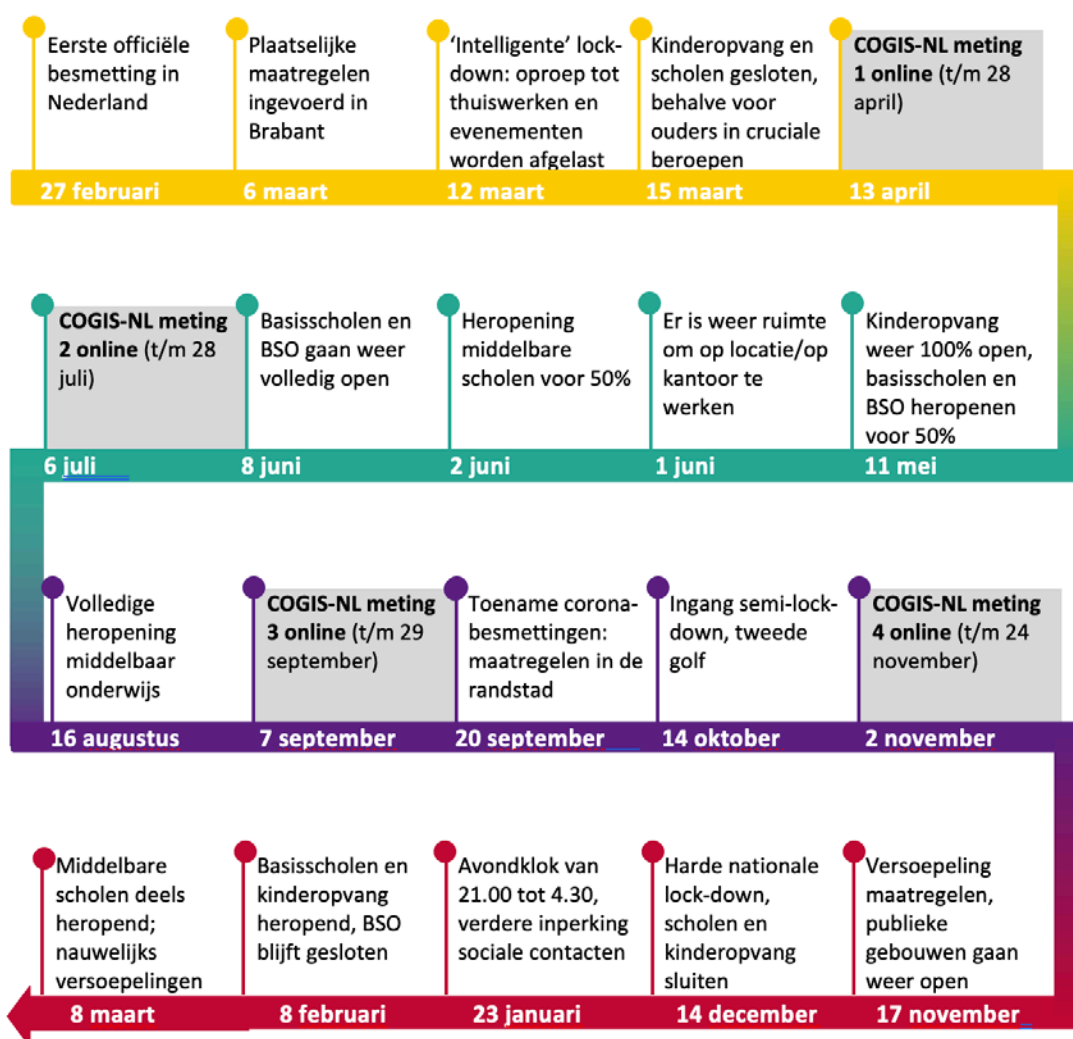
In november bleek dat het voor mensen zonder kinderen onder de 18 jaar thuis moeilijker was om werk en zorg te combineren dan voor ouders met jonge kinderen. Vóór de coronacrisis vond 10% van deze groep het combineren van werk met zorg en ondersteuning voor mensen om zich heen moeilijk (versus 8% van de ouders). In november zei 15% van deze groep dat dit moeilijk was. Dit is wel een verbetering in vergelijking met juni. Toen zei 21% van deze groep dat het moeilijk was om werk en zorg en ondersteuning voor mensen om zich heen te combineren.

Over deze studie

Sinds april 2020 (meting 1) onderzoekt een interdisciplinair team van onderzoekers van drie Nederlandse universiteiten de effecten van de coronacrisis op verschillen in werk, zorg en welzijn tussen mannen en vrouwen met thuiswonende, minderjarige kinderen met tenminste één werkende ouder evenals de verschillen tussen mannen en vrouwen in gezinnen zonder thuiswonende, minderjarige kinderen: *De Covid19 Gender (In)equality Survey Netherlands (COGIS-NL) studie*.

Eerder verschenen er *policy briefs* over het eerste meetmoment in [april](#) en [juni/juli](#) (meetmoment 2). In november (meting 4), waarover wij hier resultaten beschrijven, deden in totaal 1097 respondenten in 901 huishoudens mee. De cijfers over april en juni/juli in deze policy brief kunnen licht afwijken van eerder gerapporteerde cijfers. De studie is uitgevoerd binnen het representatieve longitudinale LISS-panel (Longitudinal Internet Studies for the Social Sciences, <https://www.lissdata.nl/>) en werd mogelijk gemaakt door een beurs van [ODISSEI](#) en de Faculteit Sociale Wetenschappen aan de Universiteit Utrecht.

Tijdslijn van de COGIS-NL studie en de coronamaatregelen in Nederland

Contact:

Wil je meer weten over COGIS-NL? Stuur een e-mail naar Dr. Mara Yerkes (M.A.Yerkes@uu.nl).

Auteurs: Mara Yerkes¹, Stéfanie André^{*3}, Janna Besamusca^{*2}, Bryn Hummel^{*1}, Chantal Remery^{*1}, Roos van der Zwan^{*2}, Peter Kruyen³, Debby Beckers³, Sabine Geurts³.

Een gezamenlijke publicatie van de Universiteit Utrecht,¹ de Universiteit van Amsterdam² en de Radboud Universiteit.³ ¹Gezamenlijk tweede auteur.